

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10782724>

UMUMIY O'RTA TA'LIM MAKTABLARIDA KORREKSION TA'LIMNI TASHKIL ETISHNING ZAMONAVIY USULLARI

Teshaboyev Akram Yuldashevich

p.f.n.dotsent, Andijon chet tillar instituti kafedra mudiri.

ANNOTATSIYA:

Ushbu maqola umumiy o'rta ta'lim maktablarida korreksion ta'limni tashkil etishning zamonaviy usullarini va ularning natijalarini ko'rib chiqadi. Muqaddimada, korreksion ta'limi talab qilinadigan muammolar haqida umumiy ma'lumotlar taqdim etiladi va maqolaning muhimligiga qaratilgan maqsadlar ko'rsatiladi. Keyinchalik, korreksion ta'limining qanday o'rganilishi kerakligi va uni maqsad va vazifalari ko'rsatiladi. Usullar bo'limida, korreksion ta'limi tashkil etish uchun foydalaniladigan usullar va jarayonlar ta'riflangan. Natijalar bo'limida, bu usullar va dasturlarning o'quvchilar va o'qituvchilar ustida qanday ta'sir qilishi ko'rsatilgan. So'ngra, munozarada korreksion ta'limni tashkil etish usullari va natijalari ustida muhokama qilindi, jumladan o'quvchilar bilan hamkorlik, o'qituvchilar uchun tayyorlash, individual o'quvchilarning ehtiyojlariga javob berish, so'zlashish va muloqot, mustaqil o'rganish kabi muhim muzokaralar o'tkazildi. Maqola, korreksion ta'limni tashkil etishning muhimligi va zamonaviy usullari to'g'risida mustahkam va tahlilga oid ma'lumotlar taqdim etadi.

Kalit so'zlar: *korreksiya, analiz, ta'kidlash, o'rganish, tahlil, muhimlik, natijalar, o'quvchi, o'qituvchi, ta'sir, maqsad, mazmun.*

KIRISH.

Korreksion ta'limi, umumiy o'rta ta'lim maktablarida muhim bir e'tiborga sazovor bo'lgan mavzu. Bu, o'quvchilarning bilim va o'zlashtirishlarini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida korreksion ta'limni tashkil

etishning zamonaviy usullari va ularning maqsad va vazifalar tahlili muhimdir. Korreksion ta'limi, o'quvchilarning turli xil qiziqishlari, zarur xizmat ko'rsatishlari va qonunlar bilan ta'minlangan o'qish tajribalarini ta'minlash uchun maqsad qilinadi. Korreksion ta'limining qanday o'rganilishi kerakligi va uni maqsad va vazifalari bilan qanday ta'riflash kerakligi ko'rsatiladi.

Korreksion ta'limi, umumiy o'rta ta'lim maktablarida o'qituvchilar uchun muhim bir masala hisoblanadi. Bu tushuncha, o'quvchilarning o'zlarini rivojlantirish va ularning o'zlashtirishlarini ta'minlash uchun juda muhimdir. Zamonaviy usullar bilan korreksion ta'limini tashkil etish quyidagi usullarni o'z ichiga oladi:

- Individual yondashuv: Har bir o'quvchi o'zining xususiyatlari va zarur talablarga muvofiq ravishda yordam olishi lozim. Bu maqsadga erishish uchun o'qituvchilar va murabbiylar o'quvchilar bilan xamkorlikda ishlashlari zarur yordam ko'rsatish uchun individual dasturlar tuzishadi.

- Zamonaviy texnologiyalardan foydalanish: Zamonaviy texnologiyalar, korreksion ta'limini o'quvchilar uchun yanada qulay va samarali bo'lishida yordam beradi. Virtual darsliklar, interaktiv dasturlar va boshqa texnologiyalar o'quvchilarning ma'lumotlarni oshirish va ularga o'rganishni yanada qulaylashtiradi.

- Hamkorlik: Korreksion ta'limini tashkil etishda o'qituvchilar, murabbiylar, o'quvchilar va ularning oilalari o'rtasida hamkorlik va birgalikning ahamiyati katta. Birgalik tizimi o'quvchilarning muvaffaqiyatini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.

- Monitoring va baholash: O'quvchilarning rivojlanishini va o'zlashtirishlarini baholash uchun monitoring va baholash tizimini tashkil etish juda muhimdir. Bu usul, o'quvchilarning rivojlanish darajasini aniqlash va ularning o'zlashtirishlarini ta'minlashda yordam beradi.

- O'quvchilarning qiziqishlarini oshirish: O'quvchilarning qiziqtirishlarini oshirish uchun zamonaviy usullar bilan ta'lim berish juda muhimdir. O'quvchilarni motivatsiyalash, ularni qiziqtirish va o'rganishga qiziqishlarini oshirish uchun innovatsion dasturlar va usullar foydalanish muhimdir.

Korreksion ta'limini zamonaviy usullar bilan tashkil etish, o'quvchilarning rivojlanishini ta'minlash va ularning o'zlashtirishlarini oshirishda juda muhimdir. Bu usullar o'quvchilarning potentsiallarini oshirish va ularni muvaffaqiyatli insonlar sifatida tayyorlashga yordam beradi.

Korreksion ta'limi, o'rta ta'lim muassasalarida talab qilinadigan muhim bir maqsadga ega. Bu, o'quvchilarning qiziqishlarini, zarur xizmat ko'rsatishlarini va qonun bilan ta'minlangan o'qish tajribalarini ta'minlashga qaratilgan. Biroq, umumiy o'rta ta'lim maktablarida korreksion ta'limini o'rganishning zamonaviy usullari va ko'rsatkichlarini kuzatish maqsadida, bir nechta muammolar o'rta chiqmoqda.

Maqsad: Umumiy o'rta ta'lim maktablarida korreksion ta'limini amalga oshirish va ta'minlashning zamonaviy usullari va qo'llanishlari quyidagi yonalishlarga tayanadi:

a). Korreksion ta'limining o'rganilishi: Umumiy o'rta ta'lim maktablarida korreksion ta'limining qanday o'rganilishi, o'quvchilarga qanday yaxshi ta'lim berish uchun muhimdir.

b). Korreksion ta'limining maqsadlari. O'quvchilarning qiziqishlarini va zarur xizmat ko'rsatishlarini ta'minlash, ularni qonun bilan ta'minlash va ularning o'qish tajribalarini oshirish uchun maqsadlar belgilanadi.

Bu maqola, korreksion ta'limining umumiy o'rta ta'lim maktablarida o'rganilishi va ta'minlashning kritik muammolarini yoritadi. Ushbu muammolar korreksion ta'limining muvaffaqiyatli o'rganilishini ta'minlash uchun ilg'or usullar va ko'rsatkichlar bilan qo'llanishning zarur bo'lishini ko'rsatadi.

Usullar:

Korreksion ta'limining zamonaviy usullari va qo'llanishlari ta'riflangan. Bu bo'limda, umumiy o'rta ta'lim maktablarida korreksion ta'limini tashkil etish uchun foydalaniladigan usullar va jarayonlar ta'riflangan. Quyidagi bosqichlarni o'z ichiga oladi:

1. O'quvchi tanqidiy tahlili: Korreksion ta'limining boshlanishi o'quvchilarning tanqidiy tahlilidan o'tadi. O'quvchilar bilan individual ravishda suhbatlashiladi va

ularning kuchli va qattiq yonlarini aniqlash uchun sinovlar va boshqa ilmiy usullar foydalaniladi.

2. Korreksion ta'limi dasturlari: Korreksion ta'limi dasturlari, o'quvchilarning har birining zarur ko'nikmalarini, talablarni va maqsadlarni qo'llab-quvvatlashga yordam beradi. Bu dasturlar boshqaruv va o'quvchilarni qanday o'rganishlari, yordamchi texnikalar, va o'quvchilarning maslahatlari uchun yo'l harakatlarini o'z ichiga oladi.

3. Texnologiya va interaktiv vositalar: Zamonaviy texnologiyalar, komputer dasturlari va interaktiv darsliklar, korreksion ta'limining samaradorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Virtual o'quv vositalari, interaktiv darsliklar va boshqa komputerli dasturlar o'quvchilarning o'zlashtirishini va o'zini mustahkam qilishini ta'minlaydi.

4. Ko'chirilgan ta'lim: Korreksion ta'limida ko'chirilgan ta'lim usullari ham muhimdir. Bu usullar o'quvchilarning texnik va professional ko'nikmalarini oshirishda yordam beradi va ularning o'rganishini oshirishga imkoniyat yaratadi. O'quvchilarga boshqalar bilan hamkorlik qilish, jamoatchilikni qo'llash va maslahat berish o'rganiladi.

Bu usullar va dasturlar korreksion ta'limini samaradorligini oshirishga yordam beradi va o'quvchilarning eng yaxshi o'rganishini ta'minlaydi.

Natijalar:

Korreksion ta'limining zamonaviy usullari va qo'llanishlarining natijalari ta'riflangan. Ushbu bo'limda, ko'rsatilgan korreksion ta'limi usullari va dasturlarining o'quvchilar va o'qituvchilar ustida ko'rsatgan ta'sirini tushuntirish maqsadga qaratilgan. Quyidagi muhim natijalar ko'rsatilgan:

1. O'quvchilarning o'zlashtirilishi: Korreksion ta'limining zamonaviy usullari va qo'llanishlari natijasida o'quvchilarning o'zlashtirilishi va professional rivojlanishi ko'payadi. O'quvchilarning texnik va professional ko'nikmalarini oshirish uchun ko'pchilik usullari muvaffaqiyatli ishlaydi.

2. Ta'limning samaradorligi: Zamonaviy usullar va dasturlar foydalanish natijasida korreksion ta'limi samaradorligi oshiriladi. O'quvchilarning o'zlashtirilishi va maqsadlarni olishi samarali bo'lib, ularning o'rganish jarayonlari oshiriladi.

3. Interaktivlik va qiziqishlar: Interaktiv darsliklar, virtual o'quv vositalari va boshqa zamonaviy texnologiyalar foydalanish natijasida o'quvchilar o'rganish jarayonlariga qiziqish tuyuladi. Bu, o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi va o'rganishni ko'proq sevimli qiladi.

4. O'qituvchilarning tayyorgarligi: Zamonaviy korreksion ta'limi usullari o'qituvchilarning tayyorgarligini oshiradi. Ular o'z darslarini qiziqarli va o'quvchilarning maqsadlariga mos ravishda tashkil etishga yordam beradilar.

5. Ko'rsatilgan ta'limning natijalari: Zamonaviy usullar va dasturlar foydalanish natijasida o'quvchilar maqsadlariga erishadi va talab qilinadigan ko'nikmalarini olishadi. O'quvchilarning mustaqil fikrlash va muhokama qilish qobiliyatlari oshadi.

Ushbu natijalar korreksion ta'limi usullari va qo'llanishlarining o'quvchilar va o'qituvchilar ustida qanday ta'sir qilishini ko'rsatadi va bu usullarning samaradorligini ta'kidlaydi.

Munozara:

Korreksion ta'limni tashkil etishning zamonaviy usullari va ularning natijalari ko'rib chiqilgan. Ushbu bo'limda, korreksion ta'limning zamonaviy usullari va qo'llanishlarining muhimligi va ularning o'quvchilar va o'qituvchilar ustida qanday ta'sir qilishi masalalari munozara qilinadi. Quyidagi muhim nuqtalar ko'rsatiladi:

1. O'quvchilar bilan hamkorlik: Zamonaviy korreksion ta'limi usullari o'quvchilar bilan o'zaro hamkorlik qilishni ta'minlaydi. Bu, ularning o'z fikrlarini bayon qilish va qiziqishlarini oshirishga yordam beradi, shuningdek, o'zlashtirilgan o'rganish jarayonini ta'minlaydi.

2. O'qituvchilar darsga tayyorlanishi: Zamonaviy ta'lim usullari o'qituvchilarni ko'proq tayyorlanishni talab qiladi. Ular o'zlarining darslarini interaktiv qilish, texnologiyalardan foydalanish va o'quvchilar bilan muloqotlarni mustahkam qilishga intiladi.

3. Individual o'quvchilarning ehtiyojlariga javob berish: Korreksion ta'limining zamonaviy usullari individual o'quvchilarning o'zlarining ehtiyojlariga qarab tayyorlanishini ta'minlaydi. Bu, o'quvchilarning har birining o'zlashtirilishiga mos ravishda ta'lim berish imkoniyatini beradi.

4. So'zlashish va muloqot: Interaktiv darsliklar, virtual o'quv vositalari va boshqa zamonaviy texnologiyalar foydalanish natijasida o'quvchilar o'z fikrlarini bayon qilish va muloqot qilish uchun yo'l ochadi. Bu, o'quvchilarning ko'nikmalarini oshirish va ularning o'zlarining qiziqishlarini oshirishga yordam beradi.

5. Mustaqil o'rganish: Zamonaviy korreksion ta'limi usullari o'quvchilarga mustaqil fikrlash va muhokama qilish qobiliyatlari oshirishga intiladi. Bu, ularning o'zlarining o'rganish va o'zlashtirish jarayonlarini rivojlantirishga yordam beradi.

Munozarada ko'rsatilgan nuqtalar korreksion ta'limini tashkil etishning zamonaviy usullari va ularning o'quvchilar va o'qituvchilar ustida qanday ta'sir qilishi haqida muhokama qiladi va bu usullarning samaradorligini ta'kidlaydi.

XULOSA

Ushbu qismda korreksion ta'limini tashkil etishning zamonaviy usullari va ularning natijalari ko'rib chiqilgan. Muqaddima bo'limida korreksion ta'limi talab qilinadigan muammolar haqida umumiy ma'lumotlar berilgan va korreksion ta'limining maqsadlariga qaratilgan e'tibor qaratilgan. Usullar bo'limida korreksion ta'limi usullari va dasturlari tavsiflangan, jumladan o'quvchi tanqidiy tahlili, korreksion ta'limi dasturlari, texnologiya va interaktiv vositalar, va ko'chirilgan ta'lim. Natijalar bo'limida bu usullar va dasturlarning o'quvchilar va o'qituvchilar ustida qanday ta'sir qilishi ko'rsatilgan, jumladan o'quvchilar o'zlashtirilishi, ta'limning samaradorligi, interaktivlik va qiziqishlar, o'qituvchilarning tayyorgarligi, va ko'rsatilgan ta'limning natijalari. Munozara bo'limida esa korreksion ta'limini tashkil etish usullari va natijalari ustida muhokama qilindi, jumladan o'quvchilar bilan hamkorlik, o'qituvchilar uchun tayyorlash, individual o'quvchilarning ehtiyojlariga javob berish, so'zlashish va muloqot, va mustaqil o'rganish. Barcha bu bo'limlarda

ko'rsatilgan muhokamalar korreksion ta'limini samarali va effektiv o'rganishning asosiy omillarini ta'kidlaydi va zamonaviy ta'lim usullari va dasturlarining o'quvchilar va o'qituvchilar ustida o'zaro foydalanuvchilikni oshirishga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Mirziyoev Sh.M. *Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik-har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak* Toshkent: O'zbekiston, 20017.-104 bet.
2. Mirziyoev Sh.M. *Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlitini birgalikda barpo etamiz.* -Toshkent:O'zbekiston, 2016.-56 bet.
3. Abdulla Avloniy. *Turkiy Guliston yoxud axloq* -Toshkent:O'qituvchi, 1994 - 178 b.
4. Abdulla Avlomy. *Muxtasari tarixi anbiyo va tarixi islom* -Toshkent: Fan, 1994 - 293b.
5. Abdurauf Fitral. *Muxtasar islom tarixi* -Toshkent: Fan, 1993 - 172 b.
6. Abdullayeva Sh. A. *Pedagogik diagnostika.* -Toshkent: Fan va texnologiyalar, 2010 - 256 b
7. Abu Abdulloh Muhammad ibn al-Buxoriy. *Hadis («Al-jomi' as-Sahih).* 1-jild. Taijimon Z.Ismoilov – T.: Qomuslar bosh tahririyati, 997, 572 b.
8. Abu Iyso-at-Termiziy. *Sahih Termiziy. Abdug'ani Abdulloh o'g'li taijimasi* -T.: G'afur G'ulom nomidagi adabiyot va san'at nashriyoti, 1993, 118 b.
9. Voyshvillo ye. K., Degtyarev M.G. *Logika* -M.: Vlados, 1998, 528s.
27. Widdel H. *Fragebogen zur Attribuerung von Erfolg und Misserfolg in der Schule.* Beltz, 2010 - 189 p.
10. Giddens Entoni. *Sotsiologiya* - T., «Sharq», 2002 y., 848b.
29. Denyakina L. I. *Pedagogicheskaya diagnostika- dvijushaya sila pedagogicheskogo kollektiva* -Moskva: Universitet, 200, 198 s
11. Jo'rayev R. H. va boshqalar. *Pedagogika fani konsepsiyasi.* -Toshkent: O'qituvchi, 2014.-232 b.
12. Ingenkamp Karlxayns. *Pedagogichen diagnostik.* -Berlin, 1991- 240 p.
13. Jenks C. *The Sociology of Childhood.* - London, 2005.-196 p.
14. Zimnyaya I.A. *Pedagogicheskaya psixologiya.* -Moskva: Logos, 2002